РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, мені-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., вівторок, 15-го жовтня 1918. Ч. 123. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, October 15, 1918. No. 123.

НІМЕЧЧИНА ГОДИТЬ СЯ НА ВСІ УСЛІВЯ ПРЕЗИДЕНТА.

Надіють ся кризи в українськім правительстві. — Україна має стати монархією.

Зірване переговорів між Україною і большевиками. — Увязнене большевицьких делєгатів.

Україна має війти назад в склад давної неділимої Росії.

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

ДАЛЬШІ УСПІХИ АМЕРИКАНСЬКИХ ВІЙСК У ФРАНЦІЇ.

За чотири дні полонили 5.700 Німців.

ВАШІНҐТОН, 12. жовтня. — Урядовий рапорт ґен. Першінґа звучить:

„По обох сторонах ріки Мези сильні протинаступи і розпучливий опір неприятеля не були всилі здержати дальшого наступу французьких і американських дивізій. Наші війска здобули Мольвіль і дійшли до лінії Ляндр-Ст. Жорж-Ст. Жівен, які стоять в огни.

„Американський корпус, який співділає з військами англійськими, посунув ся яких 10 миль поза оборонну лінію неприятеля, взявши від 5. жовтня 1.900 Німців в полон. Нині здобув сей корпус села Ескофур, Ст. Бенен і Ст. Суплет.

„З 8.000 полонених, взятих військами першої американської армії від 8 жовтня, французькі полки полонили поверх 2.300".

ФРАНЦУСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ МІСТО ЛЯОН,

ЛОНДОН, 13. жовтня. — **Французькі війска заняли нині без боротьби місто Ляон.** Французи заняли також Ля Фер і Ст. Ґобен Массіф.

Загальне переконане є, що з упадком тих місцевостий Німці не будуть могли довго удержати ся на оборонній лінії здовж Мези, на котру вони тепер уступають.

Зорґанізоване другої американської армії.

З АМЕРИКАНСЬКОЮ АРМІЄЮ КОЛО ВЕРДОНУ, 12. жовтня. — Нині скінчило ся орґанізоване другої американської армії і вона розпочала вже воєнні операції. **Команду над другою армією обняв ґенерал майор Роберт Л. Булард.**

Командантом першої армії, яка є чинна від серпня, є ґенерал-майор Гунтер Ліґет.

Ґен. Першінґ є командантом ґрупи армій.

Німці опорожнюють побереже Бельґії.

ЛОНДОН, 12. жовтня. — Тут панує переконане, що Німці вже більше не будуть уживати бельґійського побережа яко підстави до морських операцій. Вони забрали з бельґійських пристаний всі кораблі і всі морські літаки.

В НІМЕЧЧИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

Поголоски про уступлене німецького цісаря множать ся.

ЦІРІХ (Швайцарія), 12. жовтня. — Подорожні з невтральних держав, які прибули тут з Німеччини, оповідають, що вісти про уступлене німецького цісаря з кождим днем набирають більшої правдоподібности.

Подорожні оповідають також, що серед німецького загалу також невдоволене з німецького наслідника престола з кождим днем змагає ся.

Гарден про упадок німецького мілітаризму.

БЕРНО (Швайцарія), 13. жовтня. — Максиміліян Гарден, редактор тижневника „Цукунфт", який підчас війни кілька разів був закритий за пропаґоване демократичних ідей і за остру критику пруського мілітаризму, виголосив на зборах в Берліні промову, в якій між иншим заявив:

„Пановане мілітаризму в Німеччині раз на все скінчило ся. Нині Німеччина є зріла до ліґи народів. Вислідом війни буде свобода для всіх народів в сьвіті, які одержать рівні права. Всі великі держави перейшли велику крізу, з якої сьвіт вийде зі зовсім зміненим лицем".

Німецькі війска бунтують ся.

СТОКГОЛЬМ, 12. жовтня. — Вісти з Пскова доносять, що німецькі жовніри, які мали відійти на французький фронт, збунтували ся і розвинули червоний прапор. Жовнірів розоружено і увязнено.

Инша телеґрама доносить, що німецькі війска, які стоять залогою в Льопол, грозять, що помашерують на Берлін, щоби змусити до закінченя війни.

У ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Фінці домагають ся уступленя німецьких війск.

СТОКГОЛЬМ, 13. жовтня. — Фінське правительство зажадало від Німеччини, щоби вона забрала свої війска з Фінляндії. Таке жадане вислало воно до команданта німецьких війск у Фінляндії, ґен. Гольца.

Републиканські і соціялістичні часописи у Фінляндії розпочали аґітацію за зближенем Фінляндії до аліянтів, заявляючи, що політика фінського правительства супроти Німеччини не була невтральною.

ВІДПОВІДЬ НІМЕЧЧИНИ НА НОТУ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

Німеччина приймає мирові усліва президента Вілсона.

ВАШІНҐТОН, 12. жовтня. — **Зміст німецької ноти, який тут одержано урядовою дорогою, звучить:**

„У відповідь на питаня президента Злучених Держав Америки німецьке правительство заявляє:

„НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ПРИЙМИЛО УСЛІВЯ, ПОДАНІ ПРЕЗИДЕНТОМ ВІЛСОНОМ В ЙОГО БЕСІДІ З ДНЯ 8. СІЧНЯ І В ЙОГО ПІЗНІЙШИХ ПРОМОВАХ ЩОДО ПІДСТАВИ ТРИВАЛОГО МИРА, ОПЕРТОГО НА СПРАВЕДЛИВОСТИ. ВСЛІД ЗА ТИМ РОЗПОЧАТЄ МИРОВИХ ПЕРЕҐОВОРІВ МАЛО БИ НА ЦІЛИ ДІЙТИ ДО ЗГОДИ ЩОДО ПРАКТИЧНИХ ПОДРОБИЦЬ, ПРИМІНЮЮЧИ ОТСІ УСЛІВЯ. НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО Є ТОЇ ГАДКИ, ЩО ПРАВИТЕЛЬСТВА ДЕРЖАВ, ЗЄДИНЕНИХ З ПРАВИТЕЛЬСТВОМ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ, ТАКОЖ ПРИЙМИЛИ СТАНОВИЩЕ, ЯКЕ ЗАЙМИВ ПРЕЗИДЕНТ ВІЛСОН У СВОЇЙ ПРОМОВІ.

„НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО, В ПОРОЗУМІНЮ З АВСТРО-УГОРСЬКИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ, ЗАЯВЛЯЄ В СПРАВІ ЗАКЛЮЧЕНЯ РОЗЕМУ ОРУЖА, ЩО ВОНО Є ГОТОВЕ ЗГОДИТИ СЯ НА ПРЕДЛОЖЕНЯ ЗІ СТОРОНИ ПРЕЗИДЕНТА В СПРАВІ ОПОРОЖНЕНЯ.

„НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО Є ТОГО ПЕРЕКОНАНЯ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ ЗАРЯДИТЬ НАРАДУ МІШАНОЇ КОМІСІЇ В ЦІЛИ ЗРОБЛЕНЯ КОНЕЧНИХ ПРИГОТОВАНЬ В СПРАВІ ОПОРОЖНЕНЯ.

„ТЕПЕРІШНЕ НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО, ЯКЕ ПРИЙМИЛО НА СЕБЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СЕЙ КРОК В СПРАВІ МИРА, ЗІСТАЛО УТВОРЕНЕ НА НАРАДАХ І В ПОРОЗУМІНЮ З ВЕЛИКОЮ БІЛЬШОСТИЮ ПАРЛЯМЕНТУ. КАНЦЛЄР, МАЮЧИ У ЦІЛИ СВОЇЙ АКЦІЇ ЗА СОБОЮ ВОЛЮ БІЛЬШОСТИ, ГОВОРИТЬ В ІМЕНИ НІМЕЦЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА І НІМЕЦЬКОГО НАРОДУ.

СОЛЬФ, державний секретар заграничних справ.

Берлін, дня 12. жовтня 1918 р.

АВСТРО-УГОРЩИНА І ТУРЕЧЧИНА ГОДЯТЬ СЯ НА МИРОВІ УСЛІВЯ ПРЕЗИДЕНТА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

АМСТЕРДАМ, 11. жовтня. — **АВСТРО-УГОРСЬКЕ І ТУРЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВА ПОВІДОМИЛИ УРЯДОВО НІМЕЧЧИНУ, ЩО ВОНИ ПРИЙМАЮТЬ МИРОВІ УСЛІВЯ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА, як се доносять останні телеґрами з Берліна.**

АЛІЯНТИ ГОДЯТЬ СЯ НА МИРОВУ ПРОГРАМУ ПРЕЗИДЕНТА ВІЛСОНА.

ЛОНДОН, 12. жовтня. — **Посли правительств аліянтів перевели дискусію над німецьким предложенєм мира і згодили ся на спільну акцію в сій справі**, як се доносить „Експрес".

Анґлійський, французький і італійський посли відбули найперше спільну конференцію, а повзявши рішенє в сій справі, повідомили свої правительства, які потвердили їх рішеня.

Ґен. Фош мав предложити усліва розему оружа.

ЛОНДОН, 13. жовтня. — Хоч просьба Німеччини в справі розему оружа не була ще урядово подана до відома аліянтам, справа розему оружа була предметом вичерпуючої дискусії на воєнній конференції у Версалю, в якій брали участь премієри Анґлії, Франції і Італії та військові представники всіх союзних держав.

Ґен. Фош предложив звіт, в якім подібно навів військові ґарантії, які мусіли би попередити розем оружа. Між тими ґарантіями є між иншими жадане занятя німецьких кріпостий Мец, Штрасбур і Кобленц, які становлять стратеґічний ключ до Німеччини. Конференція приймила вповні звіт ґен. Фоша.

„Наше правительство, домагаючи ся признаня програми президента Вілсона, домагало ся безуслівного підданя. І коли відповідь німецького правительства є правдива то воно якраз се узнає".

Розевелт проти мира з Німеччиною.

Ойстер Бей, Н. Й., 12. жовтня. — Бувший президент, Теодор Розевелт, говорячи нині в справі позички свободи, заявив, що правительство Злучених Держав повинно вести дискусію над мировим предложенєм „лише з нашими союзниками".

„Справа ліґи народів, до якої мала би війти також Німеччина, Австрія і Туреччина, представляєть ся подібно, як коли би, хотячи положити в Ню Йорку конець убийствам і рабункам, запрошено всіх злодіїв і убийників, щоби вони злучили ся з поліцією," говорив дальше Розевелт.

Розевелт заявив вкінци, що мирові усліва повинні містити в собі „економічну" барієру" проти Німеччини, щоби вона не могла заливати своїми виробами наших ринків.

Секретар фінансів про мир.

ШІКАҐО, 12. жовтня. — Зміст німецької ноти подано секретарови фінансів, Мекаду, в хвилі, коли він мав виголосити промову в справі позички свободи.

Мекаду, подаючи численно зібраній публиці до відома зміст німецької відповіди, додав від себе отсі слова:

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Засідане делеґацій скликане на 15. жовтня.

ЛОНДОН, 13. жовтня. — Барон Гусарек, австрійський премієр, просив провідників партій, щоби позістали у Відни та очікували завізваня цісаря на нараду, як се доносять вісти з Відня.

Повне засідане австрійської і угорської делеґацій відбудеть ся дня 15. жовтня. Делеґації складають ся з відпоручників австрійського і угорського парляменту. Їх обовязком є провірювати домаганя, які відносять до спільних справ монархії.

Угорщина домагаєть ся відокремленя від Австрії.

ЦІРІХ, 12. жовтня. — Політичні провідники Угорщини, поперті численними делеґаціями угорських горожан, повідомили австрійського цісаря Карла, **що відділене Угорщини від Австрії є одною з найголовнійших воєнних цілий угорського народу,** як се доносять нині одержані тут вісти.

Гр. Тіса, гр. Андраші і гр. Апоні мали заявити, що таке відокремлене є „неминуче і пекуче".

В БОЛГАРІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Війска аліянтів заняли Ніш.

ЛОНДОН, 13. жовтня. — **Війска аліянтів заняли по завзятій битві бувшу столицю Сербії, Ніш,** як се доносять урядові рапорти сербської і німецької головної кватири.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of Otcober 6, 1917).

В УКРАЇНСЬКІМ ПРАВИТЕЛЬСТВІ НАДІЮТЬ СЯ НОВОЇ КРІЗИ.

Парлямент має проголосити Україну монархією.

КОПЕНГАҐЕН, 11. жовтня. — **Українська часопись „Діло" заповідає в недалекій будучности НОВУ КРІЗУ В УКРАЇНСЬКІМ ПРАВИТЕЛЬСТВІ. СПОДІЮТЬ СЯ УПАДКУ ТЕПЕРІШНОГО КАБІНЕТУ.**

Парлямент має складати ся з представників міських рад і земств. В Киеві панує переконане, ЩО НОВИЙ ПАРЛЯМЕНТ ПРОГОЛОСИТЬ УКРАЇНУ МОНАРХІЄЮ.

УКРАЇНА МАЄ ВІЙТИ В СКЛАД НЕДІЛИМОЇ РОСІЇ.

Українські і козацькі війска мають розпочати наступ на большевицьку Росію.

(Донесене американського кореспондента **Арка Дош-Флерота**).

СТОКҐОЛЬМ, 12. жовтня. — **В телеґрамі зі 7-го жовтня було сказане, що одним з німецьких плянів є поваленє большевицького правительства в Росії і утворене нового правительства, зложеного з кадетів і представників буржуазії. Що такі змаганя є, про се сьвідчить богато останних вістий з Росії.**

Урядова телеґрама з Петроґраду запевняє, що **останної** середи український кабінет відбув тайне засідане в присутности шефа німецького штабу, **ґенерала Ґренера. Українській пресі заборонено** щонебудь згадувати про се засідане.

Рівночасно відбула ся в Киеві конференція кадетів і членів давної думи і державної ради російської.

НА ОБОХ ЗАСІДАНЯХ ДИСКУТОВАНО НАД СПРАВОЮ ПРИВЕРНЕНЯ ДАВНОЇ НЕДІЛИМОЇ РОСІЇ І ПОВАЛЕНЯ БОЛЬШЕВИКІВ.

Український кабінет дискутував також над справою представництва України на будучій мировій конференції, приектуючи, що Українці повинні вислати таку делеґацію, аби її можна вважати представником цілої Росії. Тимчасом однак під проводом ґенерала Ґренера мають вести ся дальше переговори з ріжними партіями в цїли зреорґанізованя кабінету. Імя Мілюкова находить ся на лісті кандидатів.

Український дневник „Діло" заявляє, ЩО КРІЗА В УКРАЇНСЬКІМ ПРАВИТЕЛЬСТВІ Є НЕМИНУЧА, ЩО ЦІЛИЙ КАБІНЕТ УСТУПИТЬ ТА ЩО НЕБАВОМ БУДЕ СКЛИКАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

ТАКОЖ Є ЧИСЛЕННІ ПОГОЛОСКИ ЩОДО ПЕРЕТВОРЕНЯ УКРАЇНИ В МОНАРХІЮ.

Характеристичним є напружене відносин між большевиками і українським правительством, про яке доносить нинішна телеґрама большевицької аґенції пресової. Після її донесеня українські власти задержали на зелізничій стації в Бахмачи большевицьку дипльоматичну делеґацію, яка останної неділі виїхала з Киева по зірваню переговорів між большевиками і Україною, увязнили 16 членів делеґації та забрали всі дипльоматичні документи.

Правдоподібно Німці, в спілці з численними визначними представників не-соціялістичної Росії, які находять ся тепер у Киеві, мають намір утворити в Киеві монархістичне всеросійське правительство та при помочи українських і козацьких війск розпочати похід проти большевицької Росії.

Болгарія вишле армію проти Туреччини.

ЛОНДОН, 10. жовтня. — Туреччина одержала вісти, що Болгарія має намір вислати свої війска проти неї, як се доносить телеґрама з Амстердаму, наводячи вістку подану в царгородських часописях, які пишуть:

„Дуже можливим є, що турецьке правительство вручить в протягу 24 годин пашпорти болгарському послови в Царгороді".

Болгарський премієр утік.

ПАРИЖ, 10. жовтня. Вісти з болгарських жерел доносять, що бувшого болгарського премієра Радослава і богато бувших міністрів візвано перед найвисший трибунал. Їх обжаловано о зраду держави.

Радославов мав вже утечи до Німеччини, забравши зі собою свій приватний маєток.

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on October 14, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Князь Львов в дорозі до Америки.

ТОКІО, 5. жовтня. — Князь Юрій Львов, перший премієр російського провізоричного правительства, який прибув в пятницю до Токіо, позістане тут через тиждень і опісля відїде до Злучених Держав.

Цілию його подорожи є розяснити Американцям ситуацію в Росії, щоби вони не привязували надто великої ваги до впливів большевицького руху в Росії.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	1.75	на пів року	1.75
3 months	1.00	на 3 місяці	1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	2.00	на пів року	2.00
3 months	1.25	на 3 місяці	1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

„НАРОДНА ВОЛЯ" НА „ЗАЛЬОТАХ" ДО ВШЕХПОЛЯКІВ.

Перша „зальотна" брехня в „Народній Волі".

В останнім числі скрентонська „Народна Воля" пише так:

„Свобода вже який десятий раз городить своїм нещасним читачам нісенітницю, що т. зв. „вшехпольська" партія, або як вона офіціяльно називае ся, польська партія народово-демократична, є **шляхотською** партією.

Отже виразно каже „Народна Воля", що „Свобода" вже з **десять разів** писала, що вшехпольська партія є шляхотською, а ми отсе заявляємо, що се чиста видумка, схоплена у воздусі на скрентонськім поломанім літаку під назвою „Народна Воля". Наша часопись **ані разу** не писала, що вшехпольська партія є шляхотською партією. Нехай „Народна Воля" з тих десять разів, що їй подесятерило в очах, найде бодай один, то ми дамо їй в нагороду такі окуляри, котрими вправді не видно королівської корони в золотоверхім Києві, але видно нагу, голісіньку правду.

Ми не потребуємо пояснень „Народної Волі", що вшехпольська партія — се партія середної кляси; ми се дуже добре знаємо; а впрочім — се знає кождий Українець, що читає ґазети і се не є жадна тайна, яку аж „Народна Воля" відкрила.

Як ми колинебудь писали про вшехпольську патрію у варшавській Польщі, то ми писали власне про партію Романа Дмовского, а як писали про вшехпольську партію в Галичині, то писали про неї яко про відлам варшавської, створений також Дмовским, а відданий під команду Зиґмунтови Васілєвскому і Станіславови Ґрабскому. Ми знаємо, що там було кількох шляхтичів, як наприклад граф Скарбек, але ми мимо того вшехпольської партії не називали шляхотською, бо ми знаємо, що польські шляхтичі мають свої шляхотські партії, як наприклад польські шляхтичі із західної Галичини — так звану партію „станчиків" під проводом Владислава Яворского і Міхала Бобжиньского (оба вони не є шляхтичі, а мимо того є лідерами шляхотської партії); а знова польські шляхтичі зі східної Галичини — так звану партію „подоляків" під проводом проф. Старжиньского (се також не шляхтич, а є лідером шляхотської партії).

Друга брехня.

Коли ми писали про **„Комітет Народови Польскі" з Парижа,** то ми все його називали або **шляхотсько-вшехпольською репрензентацією,** або **шляхотсько-вшехпольською клікою,** або **шляхотсько-вшехпольською бандою.**

„Народна Воля" каже, що той Комітет є **вшехпольський** і може тому їй сей додаток, який ми додавали Комітетови, не подобав ся. Однак се також **неправда** (вже друга). **Сей Комітет не є вшехпольський, а шляхотсько-вшехпольський.** Там належать представники вшехпольської (народово-демократичної) партії, а також і шляхотських партій. Се заявив Роман Дмовскі на соймі Падеревского (котрий „Народна Воля" називає висловом польської опінії в Америці). **Він там сказав, що Комітет Народови Польскі не є вшехпольською орґанізацією, бо в ній є заступлені всі польські партії окрім радикальних.** В 118 числі „Свободи" ми подали цілий той склад Комітету (10 членів), з яких може яку половину творять вшехполяки, а решту представники шляхотських партій. З вшехполяків звісний є тільки презес Дмовскі. Крім того можна би до них причислити Падеревского, котрий вправді не був членом сеї партії, але все її підпирав грішми і наприклад у Варшаві заложив був популярний вшехпольсько-антисемітський дневник п. з. „Ґазета — два ґроше" (головним орґаном Дмовского була „Ґазета Варшавска"). Може навіть шікаґовський Францішек Фрончак є вшехполяк, а серед решти 7 членів Комітету вже більше є — **не шляхтичів, але представників шляхотських партій.**

Впрочім, кому ми маємо вірити: чи Дмовскому чи „Народній Волі"?

Три дальші брехні, разом пять.

Дальше „Народна Воля", пишучи про вшехпольську партію, каже: **„Зрештою, ся партія є в політиці демократична"** та додає, що до неї належать **поступовійші шляхтичі,** а згуртовані є в ній **маси польського народу.**

Отже скажемо „Народній Волі", що все те, що вона каже про вшехполяків — є **неправда,** а властиво — **аж три неправди** (доси вже разом пять неправд!). Тут за одним махом „Народна Воля" написала три неправди, убиваючи рівночасно три правди.

Перша неправда, що вшехполяки є в політиці **демократами.** Наприклад в Галичині були вони противниками знесеня старосьвітської куріяльної виборчої системи. Чи то є демократизм?

По **„славянськім зїзді"** в Празї (тому кілька літ назад), де Дмовскі побратав ся зі звісним ґрафом Владиміром Бобрінским, він написав книжку п. з. „Німеччина, Польща і Росія", в якій заявив **приязнь своєї партії царській Росії „без застережень",** як він писав. Тоді він заявив, що боротьба його партії проти царського уряду скінчена. Офіціяльно се заявив він царському премієрови Столипінови в Петербурзї, на спеціяльнім послуханю у нього. Чи то є демократична політика?

Такий демократизм цвите хиба тільки у Варшаві і в Скрентоні...

А де знова ті **„поступовійші шляхтичі",** що належать до вшехпольської партії?

Доси ми не чули ані про них ані про їх поступ. Ми знаємо одного шляхтича, що належить до галицьких вшехполяків, — **се ґраф Станіслав Скарбек з Рудеччини коло Львова,** але про його поступ ми не чули. Він довший час був послом до парляменту і до сойму і все показував, що він завзятий ворог поступу. Як український селянин **Гринь Тершаковець з Комарна повалив його при останних виборах до галицького сойму, то польська шляхотська партія так званих „подоляків" постановила вибрати його з більшої посілости і таки вибрала його своїми голосами.** Чи та партія, може найбільше ворожа поступови на цілім сьвіті, була би вибрала своїми голосами поступовця і ще в додатку члена партії демократичної?

Відай, про поступовість таких шляхтичів як ґраф Скарбек знають тільки вони самі і „Народна Воля" трошки.

Відки знова „Народній Волі" прийшло на гадку казати, що у вшехпольській партії є згуртовані **маси польського народу,** то сього вже би і премудрий Соломон не відгадав. Сама наперед каже, що се партія **середної кляси** (буржуазії); а потім перескакує і вже „гуртує" до неї маси польського народу.

Маси польського народу в західній Галичині належать до польської **людової партії** (є два її відлами) і до польської **соціял-демократичної партії.** Селянство головно належить до людової, а робітництво і часть селянства до соціял-демократичної.

У варшавській Польщі меньше-більше таксамо. Там також є сильні селянські партії, з радикальними програмами, а по містах серед робітництва має силу і вплив так звана „польська партія соціялїстична" (П. П. С.) і „соціял-демократична партія Польщі і Литви".

Для вшехполяків **мас народних вже не лишило ся,** а їх програма і політика зовсім не підхожа для тих мас. Пробували галицькі вшехполяки видавати в Кракові ґазету для селян п. з. „Ойчизна" і хотіли в парляменті і в соймі провадити **подвійну політику:** одну в користь міської середної кляси, а другу в користь селянства, — але се фарисейство не вдало ся і вшехполяки таки дальше остались без мас народних.

Отже річ ясна, що слова „Народної Волі", що нібито вшехполяки є **демократичні;** що шляхта, яка до них пристає, є **„поступовійша";** що вони гуртують **„маси польського народа"** — не є нічим иншим як тільки **звичайнісїнькою брехнею, призначеною для вибіленя вшехполяків перед американськими Українцями.**

Однак і сей „камуфляж" „Народній Волі" на її „зальотах" вшехпольських не вдасть ся.

Зальоти, галицька українська народно-демократична партія і українські імігранти.

Боронячи вшехполяків аж до умученя, „Народна Воля" вважала за відповідне вколоти українську народно-демократичну (звану також національно-демократичною) партію в Галичині.

Пише вона так:

„Свобода" заявляє явно свою єдність з **буржуазною** національ-демократичною партією, хоть удержують „Свободу" українські пролетарі-робітники.

Наперед мусимо сказати „Народній Волі", що „Свобода" не заявляє своєї **єдности** з українською національ-демократичною партією в Галичині, а се тому, що „Свобода" є орґаном американської орґанізації, а та партія є орґанізацією старокраєвою. Однак „Свобода" заявляє свої **симпатії** з тою українською старокраєвою партією, — значить, що **вважає її програму за близку своїй програмі.**

Однак тут мусимо сказати „Народній Волі", що та старокраєва українська народно-демократична партія **не є буржуазною партією, але партією українських робучих селянських мас.** На се вказує **її програма;** на се вказує **політика її урядових часописий;** на се вказує **політика народно-демократичних послів у соймі і в парляменті.**

Та політика була все політикою українських робучих селянських мас. І вона в тім зовсім не ріжнила ся від політики радикальної партії, хиба о стільки, що політика радикальної партії нераз хитала ся і часом ставала по сторонї селянських мас проти інтересу міського робітництва, а иншим разом по стороні міського робітництва, а проти інтересу селянства (наприклад у справі ввозу худоби з Сербії селяни були проти ввозу, аби не впали ціни на їх худобу, яка була їх головним доходом на податки, однак українські радикальні посли у віденськім парляменті голосували за ввозом, не зважаючи на те, що вони були селянські посли, а не міського робітництва).

Ми знаємо, що маси українського народу се — **селянство.** Так є в Галичині, на Буковині і таксамо на Україні. Коротко можна сказати, що **український нарід — се селянський нарід, а добро селянства є добром українського народа. Від будучности селянства залежить будучність України.**

Длятого ми симпатизуємо з селянською партією народно-демократичною в Галичині **і длятого наша ґазета була завзятим приклонником сього революційного здобутку, який селянство на Україні було осягнуло відібранєм великих посілостий від вікових галапасів-дідичів, того здобутку, якого тепер селянство позбавив Скоропадський при помочі німецької військової сили.**

Хто дбає про Україну, мусить передівсім дбати про українське селянство, бо воно тепер є дійсною Україною.

Ся наша політика походить з того, що ми дбаємо про інтерес цілої України, а також і з того, що **американські Українці — се власне переважно селяни зі старого краю.** Отже наша старокраєва політика — се їх старокраєва політика.

На будуче відносини можуть, безперечно, змінити ся. Як Галичина і Буковина будуть прилучені до України, то скрізь по містах цілої України, отже також і в Галичині та на Буковині зросте сильне українське робітництво, яке буде мати свої партії, свої ґазети, своїх послів і свою політику.

Як тоді будуть іти еміґранти з України до Америки, то будуть іти з міст і сіл і коли будуть тут інтересуватись старокраєвою політикою, то вже їх буде обходити або політика селянських мас або мас міського робітництва. Відносини в старім краю можуть так змінитись, що наприклад нові члени нашої орґанізації се будуть переважно еміґранти з українських міст, отже і старокраєва політика їх ґазети може змінитись. Вони можуть тоді наприклад на конвенції собі ухвалити, що симпатизують з якоюсь соціялїстичною партією міських робітників на Україні.

Отже ще раз повторяємо, що **старокраєва** політика „Свободи" — се **старокраєва політика членів Українського Народного Союза.**

Ся **старокраєва** політика „Свободи" не має нічого спільного з **американською** політикою „Свободи" і членів У. Н. Союза, бо політики старокраєвої часом тут навіть не можна приліпити. Тойсамий Українець, що в Галичині є селянином і національ-демократом та після своєї національ-демократичної програми боронить своїх селянських інтересів — **тут в Злучених Державах є фабричним робітником або майнером і мусить боронити своїх інтересів.** Його політика стосуєть ся до його інтересів. Так, впрочім, є на цілім сьвіті.

Однак мимо того ніхто йому не заборонить мати гадку вернутись до старого краю до селянського стану і мати там свої селянські інтереси та боронити їх, після тої гадки, як він собі гадав, коли думав про старокраєву політику, як ще був іміґрантом в Америці.

Така вже доля селянських іміґрантів, що є на іміґрації на зарібках, а хотять вернутись до хліборобства, що вони мусять мати дві політики: політику іміґраційну і старокраєву. Одну вони вважають за хвилеву, а другу за постійну.

Соціялїсти кажуть їм, що їм не треба двох політик, бо їх інтерес є один, чи міський робітник чи сільський робітник — се однаково тільки робітник і оба вони повинні злучитись та боронити свого спільного інтересу перед клясами визискувачів. Однак в Галичині соціялїсти ще не мають майже жадного впливу, а на Україні на селї мають значний вплив соціялїсти-революціонери, котрі знова не мають впливу по містах, де серед робітництва мають вплив соціял-демократи.

Отже, як видно, навіть соціялїстів ділить село і місто, а що галицьке село нині не є соціялїстичне, але переважно народно-демократичне, то видно, що програма тої партії йому вистарчає, а о скільки вистарчає, видно з того, що навіть еміґранти з того села в Америці політику тої старокраєвої партії вважають за свою.

ГЕТЬМАН І КАЙЗЕР.

Як звісно, „Народна Воля" відома широко особливо своїми залицянями.

Минулого літа, в найбільшу спеку залицяла ся до кацапів; потім до Поляків, потім до Чехів. Потім обернула свій любовний розгін в сторону Скоропадського, а тепер, під осінь, як сонце сьвітить вже тільки з укоса, а часом не більше гріє як змінчивий місяць білолиций, вона стала підіймати пожовклі листки та писати на них любовні статї до вшехполяків. Задивила ся сарака на довгий волос та на музикальні пальці пана Падеревского, тай взявши ся за підпашки, так вже косить очима і ногами в сторону вшехпольського офісу у Вашінґтоні, що не одному старому і лисому козакови завидно стало.

Але її вшехпольські „зальоти" ми широко описали в иншій статї. Тут ми хочемо сказати кілька слів тільки про її залицяня до гетьмана Павла Скоропадського.

Нарікає „Народна Воля", що „Свобода" докучає їй разв-раз королївською короною, яку вона („Народна Воля") була виворожила для Скоропадського і пише так:

Коли однакож „Свобода" робить з нашого принагідного здогаду політичний арґумент, то ми не від того, аби й поарґументувати трохи.

В пару днів після того, як ми висловили здогад, що Скоропадський мабуть хоче бути королем України, принесли телеґрами з Европи вістку про гостину Скоропадського у німецького цїсаря. „Свобода" подала сю вістку дуже точно, навіть з підчеркненями. Та редактори „Свободи", як бачить ся, звернули увагу тільки на те, що кайзер Вільгельм кликав на честь гетьмана „Ура", а гетьман кликав в честь кайзера „Гох, гох, гох". Скоро так, то ми позволимо собі звернути редакційному синедріонови „Свободи" увагу ще й на те, як титулував кайзер Скоропадського. Він говорив йому: „Ваша Високість".

Чи знають пп. Стеткевич, Дуткевич, Лотоцький і Величко, кого титулує ся „Високостею"? Радимо поглянути у який словар. Там найдуть пояснене, що се титул для князів з **пануючого** роду. Значить, що кайзер титулував Скоропадського, як князя з пануючого роду. А з якого пануючого роду походить гетьман Скоропадський? З ніякого. Він навіть не є ґрафом, ані бароном. Звідкиж взяла ся „Високість"? Очевидно, що з гетьманства! Се значить, що Скоропадський вважає становище гетьмана не за становище президента републики а за становище пануючого князя і кайзер Вільгельм вже признає його за князя. А від князївства до королївства тільки один крок. Якби Скоропадський вдержав ся дальше на становищи гетьмана, то на те, аби перемінити ся в короля, потрібно йому тільки оголосити, що він на дальше буде вже королем, або й царем. Так він і гетьманом оголосив себе.

Отже хто з кого має сміяти ся, панове мудрцї з над Гудсону?

Аби „Народна Воля" не була в клопоті, ми їй цілу ту біду з королївською короною і з кайзером і з „Високостию" пояснимо.

На питанє „Народної Волі": **„Звідкиж взяла ся та „Високість"?** — скажемо: **з вина!**

Може „Народна Воля" пригадує собі, що в телеґрамі було сказано, що німецький кайзер і гетьман Скоропадський висловлювали собі желаня **при винї і при винї** кричали „гох" і „гурра" і **при винї** кайзер сказав: „Ваша Високости", як то звичайно говорить ся до пануючих.

Се певно було **в ночи,** при **місячнім** настрою, коли то дехто добачує, як „гетьман **в заміну** за королївську корону міг би дати Україні демократичну конституцію". Але може „Народна Воля" пригадує собі, що кілька днів пізнійше була **друга телеґрама з Берліна,** в якій було сказано, що гетьман Скоропадський, вертаючись на Україну, післав телеґраму кайзерови з подякою за гостину, на яку кайзер відповів своєю телеґрамою, в котрій сказав: „Желаю **Вам** і т. д." Вже не було **„Високости",** тільки звичайне **„Ви".**

Відкиж така зміна? Чи гетьман за три дни побуту в Берлїні перемінив ся в звичайного чоловіка?

Ні, причина ся, що кайзер рано протверезив ся і при білім дни вже не говорив так як в ночи, коли голова шуміла від вина. Він пригадав собі, що **Скоропадський є тільки диктатором, значить хвилевим виконавцем власти на Україні.** По якімось часї се може змінитись. Парлямент України може установити уряд виборного гетьмана і вибрати иншого, а тоді власть диктатора скінчена. Тоді прийшов би до власти вибраний гетьман, якого достоїнство рівнало би ся виборним президентам републик, а не достоїнствам пануючих князів і королів. Таким виборним гетьманом може остатись і Скоропадський, колиб на се згодив ся парлямент України, але титул „Високість" йому не буде належатись, хиба би парлямент ухвалив монархію і гетьманство признав за монархічну власть.

Впрочім, сам кайзер найлїпше себе скритикував у своїй телеґрамі до Скоропадського, коли **„Високість"** зсунув на долину, а сказав йому просто **„Ви".**

Тамтой раз можна йому простити, бо се було при винї і відай при сьвітлї змінчивого місяця.

Однак вкінци мусимо зазначити, що нам не ходило о те, що говорить або робить кайзер, чи султан, чи мікадо, чи цар, чи король; — нам ходило о те, що „Народна Воля", яка вважає себе поступовою, а часом і соціялїстичною ґазетою, ширить монархістичні думки.

ТРІВОЖНІ ВІСТИ ПРО ЗАМАХ НА УКРАЇНСЬКУ НАРОДНУ РЕПУБЛИКУ І АҐІТАЦІЯ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Німецькі кольоністи проти української державности; загальні змаганя ворогів українства. — Австро-Угорщина і берестейський договір. — Сила українського народу запорукою його будучности. — Стара історія. — Погляд професора М. Грушевського на роботу Німців на Україні.

Аґітація проти української держави.

(„Діло", Львів,

23. цьвітня 1918).

Київська „Нова Рада" в ч. 63 з 20. с. м. подає відомість:

В останні дни у Києві ширить ся „під великим секретом" у кількох примірниках на німецькій мові, з зазначенєм „копія", цікавий документ, ніби донесене австро-німецької дипльоматичної місії у Києві цїсарям Карлови, австрійському і Вільгельмови про стан справи на Україні. Люди, що читали то донесенє, оповідають, що зміст його такий:

„Державне становище на Україні майже безнадійне і страшенно заплутане, заплутане так, що не варте навіть допомоги німецьких штиків. Український рух, почавши з 1905 р., не встиг вибитись на такий широкий шлях, щоб Україна могла зробити ся зараз абсолютно самостійною державою. Найгіршою перешкодою тому те, що в даний момент на Україні помічаєть ся абсолютна відсутність творчих сил, які зумілиб обняти державним розумом і творчостию весь великий історичний час, що випав якраз на долю України, та брак сьвідомої інтелїґенції, яка могла би прийти на поміч і без того непорадному сучасному урядови. Селянство не розуміє моменту і за малим виїмком несьвідоме. Української аристократії, яка скрізь і все давала дуже творчі сили, здібні будувати державу, нема".

Далі наводить ся в донесеню досить дивні приклади, що, мовляв, таке родовите панство, як Кочубеї та Сьвятополк-Четвертинські (?) давним-давно вже залишили ідею самостійности України і пристали одні до російського панства, де брали неабияку участь в державній великоруській праці, а инші, як Сьвятополк-Четвертинський, спольщились і тепер вони великі польські маґнати...

Доносять про все кайзерам.

З приводу того донесеня один з наших співробітників мав нагоду розмовляти з одним німецьким урядовцем п. Х. (прізвища його не подаємо з причин цілком зрозумілих).

На запитанє, чи дійсно було таке донесенє, п. Х. відповів:

— Знаю, що було, хоч всі подробиці його мені добре не відомі. Загальний тон і всі головні його риси — такі, як ви знаєте, що й видно з ваших слів.

— Яка причина викликала те донесенє?

— Очевидно, дійсно те сумне становище, що панує на Україні, і повна нездатність людий, що стоять у вас на чолї влади.

— Чи то є переконане всіх німецьких властий, які тепер перебувають на Україні?

— Бачите, то трудно сказати... Хоч мушу підкреслити, що се; о скільки мені здаеть ся, здебільшого австрійське переконане...

— Чи складаєте донесеня обом імператорам на підставі загального враження від „української безпорадности", чи в нім згруповано цілу низку фактів, окремих донесень?

— Так, я вас розумію. Коли хочете знати, то і так і так. Хоч треба сказати, що певно не обійшло ся без сторонних впливів. Наші дипльомати на Україні не могли ще так швидко зорієнтуватись. Вони знають, що пишеть ся у тутешних ґазетах, особливо в одній російській, а крім того прислухують ся до голосів своїх людий. Ви знаєте, що наше й австрійське офіцирство в Києві розселилось по приватних мешканях, навязало стосунки з панськими київськими родинами, російськими та польськими, дуже часто ворожими до всього українства... А то має свій вплив. Певно, йде аґітація проти України. То сумно, але то так: в найдемократичнійшій країні повинна бути інтелїґенція, яка-б робила ту зверхну політику. І в Києві її роблять, але не на користь для вас.

— Які можуть бути наслідки того доношеня імператорам?

— О, то виявить ся незабаром...

— Може окупація?

— Бачте, ні... але я і так вам сказав много недозволеного.

— Чи дозволите надрукувати нашу розмову?

— І не забороняю, і не дозволяю. Гадаю, що ви розумієте, які наслідки може мати для мене, коли наведете моє прізвище?

— Я розумію вас...

На сім розмова скінчилась.

Німецькі кольоністи проти української державности.

(„Діло", Львів,

24. цьвітня 1918).

Воєнний кореспондент часописи „Франкфуртер Цайтунґ", др. Вертгаймер, доносить про збори німецьких кольоністів, які відбули ся в Одесі в цьвітни с. р. На зборах явилось 700 відпоручників, які заступали — по донесеню Вертгаймера — 200.000 німецьких кольоністів, поселених в одеськім окрузї.

„На зборах — пише кореспондент „Франкфуртер Цайтунґ" — виявило ся в учасників різке противенство до українського правительства з огляду на те, що воно стоїть за усуспільненєм всеї землї. Деякі бесідники радили підождати, поки відносини не прояснять ся; може бути, мовляв, що Україна не останеть ся соціялїстичною. Однак більшість учасників виявила зовсім инший погляд. Вони вказували на визначно німецький характер области, яку заселюють, а саме на те, що в одеськім окрузї Німці мають 40 процент населеня, та в Бесарабії, на Кримі, в Катеринославщині число їх населеня також доволї значне. Коли отже та людність не може лишити ся німецькою, то вона радше відси виеміґрує, тим більше, що після війни розгорить ся в Росії і на Україні ненависть проти Німців у селянської людности.

„Впрочім — пише дальше п. Вертгаймер — ніякий з німецьких кольоністів не вірить в те, що удержить ся самостійна Україна. Збори одноголосно порішили не приймати українського горожанства та вибрали виділ, який має обміркувати справу еміґрації німецьких кольоністів до Німеччини. Відмітити треба, що Німцям на Україні зовсім не ведеть ся так зле".

Наводимо отсю допись яко характеристичну для відношеня всіх Німців, поселених на Україні, до нової української державности, щоби вказати на нових її ворогів. Доки вдержував ся царський режім, який давав німецькому елементови значні політичні впливи в російській державі, а німецькому поміщикови безжурне районанє на його лятифундіях, доти німецькі кольоністи були вдоволені державою. Тепер, коли приходить ся їм поступити із своїх привілеїв в хосен господаря української землї, вони очевидно стають його ворогами.

Змаганя ворогів української державности.

(„Діло", Львів,

25. цьвітня 1918).

Трівожні вісти приносять нам останні дні. У Відни говорять про примирене австрійського і спільного правительства з Поляками коштом території Української Народної Республи-

...ки і коштом державности українського народу Галичини; українська державна територія по Буг і східна Галичина мали би бути віддані на поталу польській державности на основі „австро-польської" програми.

Рівночасно через анексію Бесарабії Румунією грозить Українській Народній Републиці територіяльне обкроєне з сього боку.

Вкінци в Києві ходить по руках відпис німецької записки до цісарів Карла І. і Вільгельма II., яка радить поміч осередних держав правительству Української Народної Републики перемінити в окупацію території Української Народної Републики осередними державами.

Думка примиреня з Поляками коштом українського народу в Републиці і в Австрії і думка окупації стоять з собою в тіснім звязку. Чи берестейський договір між осередними державами й Українською Народною Републикою був би зломаний осередними державами тільки частинно: через віддане території на захід від Буга і східної Галичини для будови польської держави і евентуально також через куплене мира з Румунією коштом української Бесарабії, чи через окупацію цілої території Української Републики в цілости — одно і друге було би зломанєм міжнародного права і насильством над українським народом.

Австро-Угорщина і берестейський договір.

З промови провідника віденської христ.-соц. партії кн. Ліхтенштайна виходило би, що деякі віденські круги шукають уже заздалегідь оправданя для такого насильства над Українською Републикою, заявляючи, що берестейський мир був тільки формальним актом, щоб отворити осередним державам дорогу на Україну.

Що Українська Народна Република має як внутрішних так і внішних ворогів, се відомо. Також не є несподіванкою, що ті вороги стараються ся використати осередні держави для своєї протиукраїнської політики.

Одну ґрупу сих ворогів творять Поляки — австрійські і українські. Одні і другі не тільки в пресі, але й тайними шляхами меморіялів, особистих впливів і т. п. у міродатних кругів стараються ся переконати Австрію, що вона повинна окупувати Україну для відбудованя історичної Польщі.

Друга ґрупа, се російські елементи на Україні. І то не тільки російське панство, але й демократичні і соціялістичні круги. Не тільки російське панство швидше погодило ся би з всякою иншою державною формою як з Українською Народною Републикою, але й російські демократичні й соціялістичні елементи були би вдоволені окупацією. Вони знають, що окупація не вічна і найдалі з хвилею заключеня загального мира мусить скінчити ся. Зате вона здискредитувала би ідею української державної самостійности і хто знає, чи не промостила би шляху до реставрації бувшої російської імперії.

Трету ґрупу творять ті елєменти в Австро-Угорщині й Німеччині, які на бувшу російську імперію дивлять ся через польські окуляри. Вони хотять відбудованя аристократичної Польщі, а боять ся демократичної України.

Вкінци окрему ґрупу творять ті елєменти, головно в Німеччині, які хотіли би помиреня з Росією і готові за се заплатити Україною.

Що всі сі ґрупи працюють на знищене Української Народної Републики, се зрозуміле. Але правительства осередних держав, заключаючи мир з правительством Української Народної Републики, взяли на себе обовязок позитивний: нести всяку поміч українському правительству в будованю української держави, і негативний: не давати послуху ворогам української державної самостійности.

Сила українського народу запорукою його будучности.

Виконаня сього обовязку в цілій повноті має право домагати ся Українська Народна Република. Від виконаня сього обовязку залежить, чи Українська Народна Република має виконати свої — головно господарські — зобовязаня супроти осередних держав (тут чотирнайцять рядків сконфісковано львівською цензурою)... примирене з Поляками коштом українського народу в Републиці і в Австрії — дає повід до поважних підозрінь, що супроти Української Народної Републики готовить ся щось недоброго.

Що українське правительство слідить за сим з пильною увагою і робить відповідні кроки, сього ми певні. Також представництво українського народу Австрії стоїть на сторожі інтересів українського народу.

Положене поважне, але до якихсь особливо чорних думок нема причини. Українська держава повстала власною силою українського народу і він власною силою зуміє її оборонити. Всяке нарушене берестейського договору було би таким політичним нерозумом, що не можемо без особливо важних фактичних даних підозрівати осередні держави, що вони збирають ся нарушити сей акт міжнародного права.

Адже вони не можуть не розуміти, що проголосити окупацію території Української Народної Републики можна, але вдержати сю територію чи її части в руках своїх чи плянованої польської держави — се утопія. Коли не могла її вдержати Росія, то тим більше не вдержить ніхто инший. (Тут сконфісковано пять рядків цензурою).

Берестейський договір промостив шлях до приязни між Україною й осередними державами. Колиб осередні держави сю приязнь відкинули — то послужили би не своїм, тільки чужим інтересам.

Український нарід вміє цінити приязнь сусідів. Але його будучність — у його власній силі. І тому навіть в хвилях, коли ворожі затії так високо підносять голову, як тепер, можемо бути спокійні. Спокійні тою певностию, що зуміємо постояти за себе, що сорокмільонового народу на найбогатшій території Европи ніяка сила покорити не може.

Стара історія.

(„Народня Воля",
Київ, 21. цьвітня 1918).

Підчас переговорів з царських правительством про видачу царських грамот на потверджене українських вільностий в Москві в марті 1654 р. українські посли: війсковий судія Самійло Богданович і переяславський полковник Павло Тетеря звернули ся до царського правительства з такою просьбою:

„Як нас царське величество ласкаво пожалував, ми про се низко чолом бємо і просимо привілеїв, писаних на хартіях золотими словами: Мені, судії, на містечко Імгліїв Старий, з підданими там сущими, і з усіми землями, здавна до Імгліева приналежними. Мені, полковникови, на містечко Смілу, теж з підданими там сущими й з усіми землями до неї приналежними, і з підданими на тих землях сущими з усіми приналежностями, полями, лісами, угодами й озерами — аби було з усім, як передтим було. І щоб нам було вільно своїми підданими, як схочемо рядити і володіти, нам, дітям і наслідникам нашим, які-б мали одержати від нас ті маетности, і щоб до них на вічні часи ніхто не мав ніякого діла крім нас і наслідників наших. Також аби вільно було на тих землях своїх, котрі ми будемо мати з ласкавої опіки його царського величества, селити людий, які будуть приходити млини ставити і всякі користи приспособляти, які зможемо присвоїти й видумати, без якоїнебудь перешкоди від когонебудь. І про се також чолом бємо, аби нам вільно було держати для своїх підданих усяке питво, вино, курити і оренду держати, як то є звичай на Україні і весь той звичай заховувати, як у тім краю ведеть ся. А нам просимо, щоби було вільно, як буде любо: чи бути в присуді воєводства, рода і земства київського та сповняти службу його царському величеству, яко земляни й шляхта київського воєводства, і судитись рівно з ними тимже правом згідно з привілеями, потвердженими його царським величеством".

Так представники відродженої Української Держави підчас переговорів, які рішали долю сеї держави, забігали у нового протектора України для себе особистої ласки, котрої не давав він Українській Державі. Провідники козацького війска „на про всяке" просили його лишити їм вільні двері до виходу з козацького присуду в праці шляхотській, коли се буде для них вигіднійше. Керманичі великого народного руху, який на своїх плечах виніс домаганя української державности, знищивши старий польський режім, спішили випросити на основах старих польських порядків право на закріпощене тихсамих учасників визвольного руху.

Се маленька стрічка з тої ганебної сторінки української історії, коли провідники, люди, обдаровані довірєм народу, провалили справу Української Держави й вільности; здобуті народом, пігнавши ся за клясовими інтересами. Вмішали у свої внутрішні справи чужоземного протектора, щоб закріпити свої права на землю і працю визволеного народу. І сі соромітні події, оплакані пізнійшими поколінями сьвідомого українського громадянства, ся велика ненагороджена помилка, заплямована огненними словами поетів яко ганебна зрада народним інтересам, оживають передімною і виходять знову на яву в останних дебатах нашого парляменту, у звітах з місць і у звістках преси.

При німецькій помочи дідичі хотять відібрати землю.

Виявляєть ся, що після того, як німецьке війско вступило на Українську Землю, покликане нашим Урядом для оборони нашої незалежности, серед землевласників зявила ся думка використати сей прихід німецьких і австрійських війск, аби за їх підмогою скасувати земельну реформу, хоч би се навіть грозило загибелию Української Державы. Доси ся справа не розслїджена нашими властями або бодай факти й результати сих розслїджень нам не відомі, але то, що доси зібрало ся, не лишило сумнівів щодо сеї акції.

Ось прим. львівське „Діло" з 18. цьвітня принесло звістку про меморіял польських поміщиків, членів господарських товариств з Староконстантинова і Кремінця, і ґрупи поміщиків проскурівського та лятичівського повіту, висланий до команди другої австрійської армії, до галицького намісника і до президії польського кола в австрійськім парляменті. Вони закликають австро-польське правительство, щоб воно перевело окупацію українського Поділя, розвязало селянські комітети, відновило велике землеволодіне й помогло наладити господарство субсидіями та заведенєм примусової праці селян.

Так роблять Поляки. Але від них не відстають і суто українські поміщики. Самі щирі Українці, патріоти, самостійники і т. ин. Вони підлещують ся до німецьких війскових, розагітовують їх, оповідаючи, що Українське Правительство нездатне, бо соціялістичне. Центральна Рада й Установчі Збори таксамо, отже Німцям треба вмішати ся, взяти в свої руки справу — тому, що селяни не можуть самі засіяти земель, Україна зістанеть ся без хліба і т. ин.

Не вірить, що Німеччина вмішаєть ся у внутрішні справи України.

Розумієть ся, ми віримо в державний розум німецького й австрійського правительства, що воно не пійде за голосами сих облесників і тих звітів, котрі під їх впливом висилають до висшої команди місцеві німецькі й австрійські команданти. Не допускаємо гадки, щоб котренебудь з сих правительств впало на гадку вмішати ся у наші внутрішні справи, нарушуючи суверенні права нашої держави. Але самі такі проби людий наших, громадян Укр. Нар. Републики, мусять бути нами відповідно оцінені.

Промовець Центр. Ради, обговорюючи один з їх виступів, назвав їх Юдами Іскаріотами, які за свої клясові інтереси продають державне право України. Продажа, очевидно, місця не буде мати. Берлін не схоче пійти слідом Москви. Керманичі української політики також не пійдуть слідами тих гетьманів, котрих наш поет назвав варшавським сьмітєм і грязию Москви. Але сі українські патріоти чи громадяни, які накликають не то що німецьке правительство, але навіть і наше тільки на сю путь, чи розуміють вони, що роблять?

Добившись ся проголошеня і признаня української державности, винесеної на плечах нашого сільського народу, того, що в свитках і того, що був тоді в шинелях, вони накликають наш Уряд обернути ся спиною до них, а лицем до землевласників! Перечеркнувши земельну реформу і опираючи ся на німецькі багнети, відновляти поміщицьке землеволодіне. Таж се було би буква в букву повторенєм тої великої незабутної соромної історичної політики, яку Україна оплатила 250-ма літами неволі! Се булоб новою провокацією наших народних мас, які колись за великої руїни в сліпім відруху проти поміщицьких забаганок старшини раз уже розвалили Українську Державу, перейшовши на бік ворогів для того тільки, аби знищити ненависну старшину.

Ні, на се не пійде ніхто, кому справді дорога визволена Україна й її відновлена державність і хто хоч трохи може тямити тверді лекції історії. Другий раз робити тусаму помилку не можна. За се нема виправданя!

Схаменіть ся, люди!

М. Грушевський.

ТРИ СПОСОБИ ДЛЯ ВИПЛАТИ LIBERTY BONDS

I. Можете заплатити в цїлости, готівкою або чеком, коли берете бонд.

II. Можете сплачувати після пляну правительства (Government plan) як слїдує:

НА КОЖДИЙ $100-вий БОНД --- $10 коли зголошуєтесь по бонд

$20 21-го падолиста 1918 заплатїть в банку, де субскрибувалисьте бонд

$20 19-го грудня 1918 заплатїть в банку, де субскрибувалисьте бонд

$20 16-го сїчня 1919 заплатїть в банку, де субскрибувалисьте бонд

$30 30-го сїчня 1919 заплатїть в банку, де субскрибувалисьте бонд

III. Можете сплачувати в тижневих ратах на т. зв. „parcial payment plan”. Книжочки з купонами на $50 і $100-рові бонди видають ся спеціяльно для сеї цїли. Сплачуйте як слїдує:

ПРИ СУБСКРИБОВАНЮ -- $4 на $50-вий БОНД -- $8 на $100-вий БОНД

Потім кождого тижня через 23 тижні -- $2 на $50-вий БОНД -- $4 на $100 БОНД

(Тижневі сплати можна складати в котрімнебудь банку Великого Ню Йорку)

МОЖЕТЕ НАБУТИ БОНДИ СВОБОДИ НА СПЛАЧУВАНЄ В ПОВИСШИХ СПОСОБАХ, В КОЖДІМ БАНКУ АБО СТАЦІЇ БОНДІВ СВОБОДИ, В ГОЛОВНИХ КВАТИРАХ БОНДІВ СВОБОДИ АБО ЧЕРЕЗ УПОВАЖНЕНИХ ПРОДАВЦЇВ БОНДІВ СВОБОДИ.

В ЧАСЇ ТАК ВАЖНОЇ ПОТРЕБИ КОНЕЧНО Є ЗАТЯГАТИ В БАНКАХ ТАКІ ПОЗИЧКИ НА ЯК НАЙБІЛЬШЕ ЗАКУПНО БОНДІВ.

Купуйте що у Вас СИЛИ!

СЕ МІСЦЕ ЖЕРТВУВАЛИ:

AMERICAN EXCHANGE NATIONAL BANK
ATLANTIC NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
BANK OF AMERICA
BANK OF CUBA IN NEW YORK
BANK OF EUROPE
BANK OF THE MANHATTAN CO.
BANK OF NEW YORK, NATIONAL BANKING ASSOCIATION
BANK OF THE UNITED STATES
BANKERS TRUST COMPANY
BANK OF WASHINGTON HEIGHTS
BATTERY PARK NATIONAL BANK OF NEW YORK
BOWERY BANK OF NEW YORK
BROADWAY CENTRAL BANK
BROOKLYN TRUST CO.
BRYANT PARK BANK
CENTRAL MERCANTILE BANK OF NEW YORK
CENTRAL UNION TRUST CO. OF NEW YORK
CHASE NATIONAL BANK
CHATHAM & PHENIX NATIONAL BANK OF NEW YORK
CHELSEA EXCHANGE BANK
CHEMICAL NATIONAL BANK
CITIZENS NATIONAL BANK OF NEW YORK
COAL & IRON NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
COLONIAL BANK
COLUMBIA BANK
COLUMBIA TRUST CO.
COMMERCIAL EXCHANGE BANK
COMMERCIAL TRUST CO. OF NEW YORK
COMMONWEALTH BANK OF NEW YORK CITY
CONTINENTAL BANK
CORN EXCHANGE BANK
EAST RIVER NATIONAL BANK

EMPIRE TRUST CO.
EQUITABLE TRUST CO. OF NEW YORK
FARMERS LOAN & TRUST CO.
FIDELITY TRUST CO.
FIFTH AVENUE BANK OF NEW YORK
FIFTH NATIONAL BANK
FIRST NATIONAL BANK
FRANKLYN TRUST CO.
FULTON TRUST COMPANY OF NEW YORK
GARFIELD NATIONAL BANK
GOTHAM NATIONAL BANK OF NEW YORK
GREENWICH BANK OF THE CITY OF NEW YORK
GUARANTY TRUST COMPANY OF NEW YORK
HANOVER NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
HARRIMAN NATIONAL BANK
HENRY J. SCHNITZER STATE BANK
HUDSON TRUST CO.
IMPORTERS AND TRADERS NATIONAL BANK OF NEW YORK
INTERNATIONAL BANK
IRVING NATIONAL BANK
IRVING TRUST CO.
LAWYERS TITLE & TRUST CO.
LIBERTY NATIONAL BANK OF NEW YORK
LINCOLN NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
LINCOLN TRUST CO.
MANUFACTURERS TRUST CO.
MECHANICS AND METALS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
MERCANTILE TRUST DEPOSIT CO.
MERCHANTS NATIONAL BANK OF THE CITY OF NEW YORK
METROPOLITAN BANK
METROPOLITAN TRUST CO. OF THE CITY OF NEW YORK
MUTUAL BANK

NATIONAL BANK OF COMMERCE IN N. Y.
NATIONAL BUTCHER & DROVERS BANK
NATIONAL CITY BANK OF NEW YORK
NATIONAL PARK BANK OF NEW YORK
NEW NETHERLANDS BANK OF NEW YORK
NEW YORK COUTY NATIONAL BANK
NEW YORK PRODUCE EXCHANGE BANK
NEW YORK TRUST COMPANY
PACIFIC BANK
PHILIPPINE NATIONAL BANK
PUBLIC NATIONAL BANK OF NEW YORK
SCANDINAVIAN TRUST CO.
SEABOARD NATIONAL BANK
SECOND NATIONAL BANK OF THE CITY OF N. Y.
SHERMAN NATIONAL BANK
STATE BANK
TITLE GUARANTEE & TRUST CO.
UNION EXCHANGE NATIONAL BANK OF NEW YORK
UNITED STATES MORTGAGE & TRUST CO.
UNITED STATES TRUST COMPANY OF NEW YORK
YORKVILLE BANK
W. R. GRACE & CO'S BANK

LIBERTY LOAN COMMITTEE
Second Federal Reserve District
120 BROADWAY, NEW YORK CITY

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ!

Хто би Ви не були, яке би не було Ваше образоване, в якім занятю Ви би не працювали, зачніть учити ся

АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ.

КУРСИ АНҐЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАОЧНО

Наша школа сим заявляе, що вона зобовязує ся вивчити читати, писати і говорити по анґлійськи кождого Українця, що жие в Америці. До сеї школи не мусите особисто ходити. Ми висилаємо спеціяльно зладжені задачі почтою. Кождий що запише ся до сеї школи учить ся анґлійської мови під наглядом фахового учителя або учительки. Платня за цілий курс лише 5 долярів. За 4 роки істнованя сеї школи, покінчили курс тисячі Українців. Від кождого є подяка, і кождому дивно, що так легко і приступно вивчив ся анґлійської мови після нашої системи. Пробні задачі і подробиці висилаємо за 10 центів (марками). Радимо Вам написати по пробну задачу і упевнити ся. Нашим кличем — чеснота, точність і строге виповнене діл.

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 W. 47th St.,
New York, N. Y.

Чому ТЕРПІТИ

КОЛИ ПОМІЧ МОЖНА ТАК ЛЕГКО ОСЯГНУТИ.

Моя 30-літна практика навчила мене досьвіду в обходженю ся і застосованю найліпших наукових метод у всяких недугах крови, нервових долягливостий, недомагань жолудка, міхура, шкіри, утроби, нирок і других дікнених частий тіла. Бадане мочи безплатне. Приходіть сейчас, голосіть ся нині. 119-30

Ви можете розповісти свою слабість у Вашій мові і з довірем. Я не послугуюсь тлумачем.

Годнни офісові: денно від 9. до 4. і 6 до 8. В неділі і сьвята від 10. до 1.

Dr. Wm. BOEHM

4 East 30th Street,
межи Медісон і 5-тою евеню.
NEW YORK, N. Y.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда пачка має напись MIDY. Уникайте підробів

ДР. К. Д. БІЛИК

Одинокий український христіянський лікар-хірург в Ню Йорку.

327 E. 17th ST., NEW YORK, N. Y

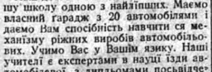
Доконує операції мущин, женщин і дітий, лічить з певним успіхом ревматизм, недуги жолудкові, сліпу кишку, гемороїди, грубі жили, ніс, горло, уші і инші недуги мущин і женщин, як біль в крижах, обірване, уділює поради що до хову і годованя дітий. Єсли не можете прийти, напишіть лист і опишіть недугу. Залучіть марку на відповідь. 92—

Години урядові: 12-2 попол. і від 6-8 вечер. Неділі і сьвята від 10-ої рано до 2-ої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4498

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА

яка істнує від 1885 року.

Наш довголітний досьвід зробив нашу школу одною з найліпших. Маємо власний ґарадж з 20 автомобілями і даємо Вам спосібність навчити ся механізму ріжних виробів автомобільових. Учимо Вас у Вашім язику. Наші учителі є експертами в науці їзди автомобілевої, з дипльомами посьвідченими конзулями. 122—

По укінченю нашої школи можете бути шофером не лише в Злучених Державах, але також в Европі. Поручаємо посади в Ню Йорку. Денні і вечірні курси. Спеціяльні віддїли для женщин. Пишіть або голосіть ся особисто до нас заки запишетесь деинде.

INTERNATIONAL AUTO SCHOOL,
147 E. 40th St., New York, N. Y.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й. ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" В НЮ ЙОРКУ

відограєть ся перший раз в Ню Йорку

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 20. ЖОВТНЯ 1918 Р.

в ARLINGTON HALL, 19 St. Mark's Pl. (E. 8th St.), NEW YORK, N. Y.

ГЛИТАЙ АБО ПАВУК

драма в 4-ох діях і 5 відслонах.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Йосип Степанович Бичок............П. Безталанний	Юдко, шинкар..............І. Драган
Мартин Хандуля..................Н. Н.	Збірщик....................В. Мандзюк
Вустя, жінка Мартина.М. Татаринська	Кінрад, хлопець......П. Добрянський
Стеха, підстаркувата молодиця............А. Ольшевська	І-ший чоловік..................Н. Н
Олена, її дочка..............Е. Корнат	ІІ-гий чоловік..................Н. Н
Андрій Когут...............С. Корда	ІІІ-тий чоловік..................Н. Н
Христя, дівчина............А. Кушнір	І-ша молодиця..............Н. Гоменюк
Іван Павлович...............М. Крупка	ІІ-га молодиця..............З. Дячишин
	Дівчинка, літ 8..................Н. Н
	Хлопчик, літ 4..................Н. Н

Парубки, дівчата і селяни. — Річ діеть ся в Херсонщині на Україні.

Діріґент: **М. Корикора.** Режісер: **П. Безталанний.**

Початок о годині 3-ій пополудни. : : : : : Вступ: 75, 50 і 35 центів.

Українці! Ся драма перший раз буде грана тут в Ню Йорку висше згаданим кружком. Нема сумніву, що се представлене випаде найкрасше, бо аматори доложили всіх сил щоб як слід сю драму представити. Тому кличемо всіх, хто лишень чуєсь Українцем і Українкою, нехай спішить на се представлене. Там крім представленя почуєте також українську пісню і музику.
123-25 **ВИДІЛ Т-ВА „БЕСІДИ".**

Увага: Тому що в Народнім Домі галя все занята, ми рішились дати се представлене в Арлінгтон гали, тим ми не йдемо на перекір Народ. Домови.

НЕ ТЕРПІТЬ

КОЛИ ПОМІЧ МОЖНА ТАК ЛЕГКО ОСЯГНУТИ.

Я маю понад 30-літну практику в лїченю всіх недуг **крови, нервових слабостий, болів жолудка, міхура, скірних, утроби, нирок** і инших ріжнородних **недуг мущин і женщин.**

Я маю ріжнородні знамениті електричні машини для успішного лїченя. Моє бадане є ґрунтовне і коли того потреба вимагає я уживаю також мою **сильну Х-Рей машину.** 120—

Щонебудь Вам долягає, прийдіть до мене сейчас і порадьте ся мене з довірем. — **Порада даром.**

Години урядові: Буденно від 9—4 і від 6—3, в неділї від 10—1.

408 Sixth Ave., PITTSBURGH, PA. **Dr. MANSHIP** напроти Кауфмана і Баера.

ФАРМИ! УКРАЇНСЬКИМ ФАРМЕРАМ! ФАРМИ!

Подаємо до відома урядовий звіт Департаменту рільництва з Авбурн, Алябама. Сего року засаджено в повіті Бальдвін 31.000 акрів кукурузи, 30.000 акрів фасолї, 5,000 акрів вати, 10.000 акрів картофель звичайних, 5.300 акрів картофель солодких. 8. серпня 1918, „Бальдвін Таймс" оголошує урядово: Сегорічний збір один, з акра солодких картофель виказує 400 долярів зиску. Серпень 15, 1918. В суботу заладовано з кольонії Ельберта 42 вози зелїзничі солодких картофель. Стала ціна на стації Фолей була по два доляри і сорок центів за бушель. Фармери збирають по 200 бушлїв з акра. Се є з одного збору. Памятайте се українські фармери. Не дайте надуватись агентам, які не знають ані географії ані клїмату великої Америки. Не мають понятя де наш фармер за малі гроші може стати господарем. В справі купна фарм в нашій богатій кольонії голосіть ся сейчас до: 113—

KRYHORIJ KURDYDYK, 216 East 83rd Street, New York City
або
HENRY C. BARTLING, 911 Hartford Bldg., Chicago, Ill.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову скомплїковану або застаріду недугу а потребуєте помочи спеціяліста

Прийдіть до мене — а я доведу до результату

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що Ви вступили на дорогу яка веде до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронічні болї голови, заворот голови, привиди, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болї в карку і хребті, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні клопоти, недомаганя жолудка і кишок, невральґічні болї, виступи на язику і запір, прийдіть до мене.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНҐАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНІ.—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
116 East 14th Street,
Напроти Tammany Hall
NEW YORK CITY.

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10 до 2. в полуд. лише

ОСІБНИЯ ПОЧЕКАЛЬНИЯ ПОКІЇ

ВИШЛЕМО КОЖДОМУ, ХТО СОБІ ЗАМОВИТЬ НЕЗВИЧАЙНО ГАРНУ ПОВІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ

В неділю рано зїлє копала

ЦІНА ЛИШЕ 75 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з ґрішми на адресу:
„SVOBODA", 83 Grand Street, Jersey City, N. J

ХОРІ ЛЮДИ!

ЧИ НЕ СТРАТИЛИ ВИ ТЕРПЕЛИВОСТИ, ЗАВДЯКИ ВАШІЙ НЕДУЗІ.

З дня на день з року на рік віддаю лїкарські услуги Українцям. Представте собі скілько хорих я у же вилїчив та скільком хорим я управнив житє. Коли Вам житє надоїло задля пробуваня ріжних лїкарств і коли відчуваєте, що Ваш стан здоровля стало погіршуєсь, старайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

Він Вам цілковито даром порадить, що Вам робити, абы Ваше житє охоронити і пояснить Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: ослабленє, затроєнє крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д. 115—128—

Недуги полові і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутренности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, длятого, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до знаного всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.

Telephone Gramarcy 3823

Години принять: від 10. рано до 8. вечер. В неділї від 10. рано до 1. пополудни.

БУДЬМО ГОТОВІ!

Українці міста Асторії і околиці! Бр. св. О. Николая в Асторії, Л. Ай. відсьвяткує

3. ЮВИЛЕЙ СВОГО ЗАЛОЖЕНЯ В НЕДІЛЮ, 20. ЖОВТНЯ 1918

причім відбуде ся

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

у знаній кождому галї в Олімпик Парк, 879 2-га евеня, близько Поттер евеню, Асторія.

Початок точно о год. 2-гій пополудни.

Вступ 35 центів. Гет-чек даром.

Вступ для женщин даром.

Музика перворядна.

Родимці! Братство св. О. Николая в Асторії має честь отсим запросити всїх Українців міста Асторії і околиці на сей великий баль, який відбуде ся з нагоди 3-лїтного ювилею заснованя сего Братства. Тож Братя і Сестри, не забудьте на сей означений день і прийдіть як найчисленнїйше, бо на тім бали будуть найновійшого рода забави, які мало коли можна побачити. Бр. св. О. Николая запрошує рівнож околичні Братства і Товариства як Бр. св. Юрія з Джемейки, Н. Й. і всї околичні товариства до як найчисленнїйшої участи.

За добру забаву ручить
123-24 КОМІТЕТ.

З Ню Йорку найлїпше їхати: З 57. ул. взяти Асторія, Л. Ай. елевейтер і їхати аж до Дітмар Евеню і вернутись до парку; з 42-ої ул. Ґренд Сентрал взяти собвей і висісти на Дітмар Евеню в Асторія, Л. Ай.

ГАМТРАМК, МІШ.

Співацьке Тов. ім. Ів. Котляревського
— відограє —

В НЕДІЛЮ, 20. ЖОВТНЯ 1918

в галї „Української Хати"
22 Ґрейлінг Евеню, Гамтрамк, Міш.

НЕЩАСНЕ КОХАНЄ

драма в 5. діях з співами і танцями Л. Я. Манька.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Михайло Тютюн, богатий селянин..........п. М. Кулинич
Килина, його жінка, пяниця..........п-ні М. Вербицька
Варка, їх дочка...п-ні К. Яремчукова
Семен, парубок......п. Ів. Атаманець
Осип, наймит......п. Н. Березинський
Зінька, сплетниця......п-ні Й. Клим
Хведот, деньщик.....п. Д. Атаманець
Хведір, парубок..........п. С. Лебедь
Кузьма, парубок..........п. В. Яремчук
Остап, парубок..........п. О. Ткачук
Хвеська, дївчина......п-на О. Кривак
Малашка, дївчина......п-на Н. Зїнько
Маруся, дївчина....п-на К. Суптельна
1-ший рибак..............п. О. Кручко
2-гий рибак..............п. Д. Васько
3-тий рибак..............п. Н. Федорів
4-тий рибак..............п. Я. Бойко
1-ший староста...п. Ів. Качоровський
2-гий староста.....п. М. Кречківський
Хівря, дївчинка..............П. Биндина
Старшина..............п. С. Блаватник
1-ша жінка..............п-ні М. Гевко
2-га жінка..............п-ні А. Стецько
Урядники, дївчата, парубки, селяни, салдати, музики.

Річ відбуває ся в полтавській губернії.

Режісер **п. Д. Атаманець.**

Музика п. М. Ґевуся.

Вступ 75, 50 і 35 центів.

Початок точно о годині 7.30 вечером. 123-24

ҐІМНАСТИЧНЕ Т-ВО „СІЧ" в Ню Йорку

Відділ 11-тий Укр. Нар. Громади, Відділ 1-ший С. О. У. в Злуч. Державах запрошує всїх на

СІЧОВУ ЗАБАВУ

в четвер, дня 17. жовтня с. р.
(Thursday, October 17, 1918)
в „Укр. Народнім Домі",
217 Іст 6-та ул., Ню Йорк
Початок точно о год. 7. вечер.
Вступ 35 ц. — Гет-чек даром.

Хто тільки любить забавитись і потанцювати, хай приходить на **Січову Забаву,** а певно що буде вдоволений.

За порядок і добру забаву ручить
123-124 **Січ.**

ПАМЯТАЙ, ЩО НЕДОВІРЯЮЧИ СОБІ САМОМУ, ТРАТИШ ВСЕ.

Часто стрічаємо людий, на яких лици малюєть ся знеохота до житя і вічна обава, так як би над їх головою висїло якесь нещастє. Розмовляючи з ними заважите, що їм не так зле веде ть ся. Їх дїла ідуть добре, заробляють добре, їх родини тїшать ся здоровлем і всьо іде нормально.

Щож є причиною їх видимого занепокоєня? Се їх жолудок, терплячий на запір. Їх орґанізм вимагає сейчасового, систематичного уживаня ліку, який усунув би радикально причину усього злого.

Сим ліком, усюди звісним, яко одиноке успішне средство в забуреннях жолудка, запору і других недомаганях, є наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лїчниче. 110

Памятайте, що ми звертаємо кождий цент тому, хто докаже, що наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лїчниче не є таке як ми описуємо.

ЦІНА БУТЕЛЬКИ $1.25.

До набутя в ліпших аптиках, у наших аґентів, або прямо у фабрикантів.

D. WROBLEWSKI & CO.,
106 E. 4th St., S. W., New York, N. Y.

НАПИСИ-САЙНИ

пишу написи (сайни) на всякі походи, демонстрації, представленя, забави, підприємства і торговлї як і всякі инші оголошеня ріжної величини на папери, цераті, дереві і инших матеріялах. Посилаю роботу в найдальші закутини по уміркованій цїнї. 123с131

Зголошуйтесь на адресу:
NICHOLAS DIACHISHIN,
208 E. 25th St., New York, N. Y.

СОРОКАТІ ШТАНИ

І ИНШІ ВЕСЕЛІ ОПОВІДАНЯ.

ЦІНА 25 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з ґрішми на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.

1) **ФАРМА** 168-акрова, добрі забудованя, сад, грубий ліс, 15 коров, 40 тон сїна, цїна $3000, вплата $1000.

2) **ФАРМА** 140-акрова, два добрі доми, стайнї, 2 конї, 5 коров, свинї, кури, машинерії, збіже, сад, грубий ліс, потік перепливає, при школї, цїна $3200, вплата $1500. — Голоситись до:

S. MOSZCZYNSKI,
128 North Ave., Owego, N. Y.
123-26

ПРИ СТРІЛЕЦЬКІЙ ВАТРІ

ЦІНА 40 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з ґрішми на адресу:
"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

НОВЕ ЗДОРОВЛЄ, НОВУ СИЛУ, НОВУ КРОВ ЗА ТРИ ЦЕНТИ

Коли терпите на слабі нерви, долегливости жолудка і нирок, загальне ослабленє, біль голови, брак апетиту, безсонність, брак енерґії житя і здоровотности, нечисту кров, біль в плечах, то не видавайте грошей на незвісні ліки, але пришліть нам лист зі своєю адресою, а ми Вам вишлемо відворотною почтою, **зовсім даром, без зобовязань з Вашої сторони, повне триднєвне лїчене**

JUVITO

знамените чисто зільне средство на скріплене тїла, нервів, сили і крови. Адресуйте: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 25, PITTSBURGH, PA. 117вч130

ДАРОМ ПРЕЗЕНТ ДЛЯ ДІВЧАТ І КАВАЛЄРІВ.

Коли бажаєте осягнути любов осіб Вам дорогих, вишлемо Вам даром описуючої тайни любови і много инших цікавих річий. На відповідь залучіть 6 цнт. марками. AMERICAN NOVELTY SUPPLY CO., P. O. Box 1034, New York City. 117вс—

ПОЗІР! ПОЗІР!

ДО ВИНАЙМУ АВТОМОБІЛЇ

на весїля, хрестини і всякі инші потреби, гарно устроєні на 6-7 осіб, великі „Packard" автомобілї по дуже приступних цїнах. 99вс—

Родимці! Не ідіть в разі потреби до чужого, але поспитайте о них у свого.

Обслуга в день і в ночи. Винаймаємо також на години.

Прийдіть або телефонуйте до:

Mrs. L. PIASECKA I SYN,
205 E. 14th St., New York, N. Y.
Tel. Stuyvesant 488

АДВОКАТ OTTO H. DROEGE

уділяє безплатно порад у всяких цивільних, карних і судових справах, щодня від години 4-ої до 7-ої пополудни, а в неділї від год. 10-ої до 1-ої в полудни в Американсько-Українськім Бюрі.

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
620 E. 6th St., New York, N. Y.
Tel. Orchard 8968

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО

КНИГАРНЯ СІЧОВОГО БАЗАРУ

посїдає у своїм складі книжки ріжного змісту. — Коли ні, то пишіть сейчас по цїнник книжок, залучаючи 3-центову марку на пересилку на адресу: 59—155

SICHOWY BAZAR,
84 E. 7th St. New York, N. Y.

ДЛЯ ДІВЧАТ І ХЛОПЦІВ!

Даром! Коли Ви бажаєте позискати любов осіб Вам дорогих, то в сїй книжці найдете описи тайн любови, то є способи як стати ся милим, і як приподобатись. Залучіть марку на відповідь. 72вс—

COLUMBIA NOV. SALE CO.,
Sta. D., Box 9. New York, N. Y.

ФАРМИ

Готові засїяні фарми в стейті Ню Йорк, Ню Джерзи, Конектикут, Верджінія, на догідні сплати продає

AMERICAN LAND AND IMPROVEMENT CO.,
129 Greenwich St., New York, N. Y.

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

Кождий дістане даром Гороскоп, або Астрономічний Ворожбит, який предсказує будучність кождої особи від дитиньства аж до гробу; а також 70 гарних образків в дуже цікавих позах готових до оправи в рамки. А також много инших цікавих річий, якими самі розвеселитесь а присім розбудите велике зацікавлене у других і можете заробити добрі гроші. Пішлїть 6 цнт. марками на Гороскоп і катальоґ. 114вс-

UNIVERSAL SALE HOUSE,
205 E. 14th St., New York City.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Пошукую своєї сестри **СОФІЇ БЕЗКОРОВАЙНОЇ.** Від чотирох літ не маю про неї відомости. Вона перебувала в Бруклинї, Н. Й. Хто би про ню знав або вона сама, зволить зголоситись на адресу: **ZACHARIA BEZKOROWAYNY, 11 Broad Street, Lyons, N. Y.** 112-123

Вже 5 літ шукаю свого брата **ТЕОДОРА КОЦУРА,** з села Волосянки малої, повіт Турка. Має 35 літ, середного росту, має знак на чолї. Хто подасть його точну адресу, дістане $10.00 нагороди. Голоситись прошу на адресу: **NICH. KOTZUR, 302 Sherman Ave., Newark, N. J.** 118-23

Пошукую свого кума **ДМИТРА ІЛЮКА** і товариша **ОЛЕКСУ СКУЛЬЧУКА.** Давнїйше ми з кумом перебували в Ню Йорку. Хто би о них знав або вони самі, прошу зголоситись на адресу: **WASYL BODNAR, 155—5th Street, Lackawanna, N. Y.** 122-24

Пошукую **КАТЕРИНУ ПАВЛЮХ** (з дому Милимук), з села Ятвяч, повіт Бібрка. Хто би о нїй знав або вона сама, зволить зголоситись на адресу: **ANNA HORIN, 828 N. 8th Street, Philadelphia, Pa.** 122-23

З ПРИЧИНИ недуги продасть ся Lunch Room з добре виробленим бізнесом. Рент всего $25 на місяць. Голоситись до: **517 Newark St., Hoboken, N. J.** 121-23

АҐЕНТИ, ПРОДАВЦІ, ПОХАТНИКИ, коли Ви хочете заробити добрі гроші сейчас, зголосіть ся до: **World Building, 63 Park Row, 1102, New York, N. Y.** 121-23

ДАРОМ! Коли хочете знати тайну силу природи або віщуна щастя, пішлемо Вам даром „Гороскоп" то є астрономічне предсказуване долї кождого чоловіка, як також катальоґ найгарнїйших і легких до виконаня штук маґічних і много других новостий. На пересилку залучіть 6 цт. марками. 122св-

INTERNATIONAL SALE HOUSE,
1 Union Square, New York City.

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ

117 E. 17th St., БЛИЗЬКО UNION SQUARE **New York City.**

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронічну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Грея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Години: від 9-ої до 8-ої; в неділї від 9-ої до 3-ої.

Недужі люди в Детроїт, Міш.

котрі терплять від **хронічних, нервових, упірчивих або скомплїкованих недуг.** Чи ви хочете бути вилїчені так, щоб Ваші гроші не пійшли на марно? Прийдіть і дайте менї оглянути себе, щоб я міг Вам помочи. Оглядини, погляд і порада безплатні.

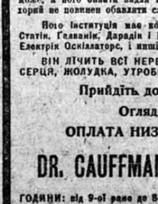
Лїта практики в лїченю **нервових, хронічних і скомплїкованих недуг,** дають менї змогу примінити науковий, електро-медичний спосіб лїченя, який дав многим недужим поміч і запобіг перед конечностию небезпечних операцій. 93—

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ НА ХРОНІЧНУ, НЕРВОВУ, КРОВНУ, НА СКІРНУ АБО СКОМПЛЇКОВАНУ НЕДУГУ, АБО КОЛИ ТЕРПИТЕ НА ЖОЛУДОК, КИШКИ, ПЕЧІНКИ, УТРОБУ АБО НА РЕВМАТИЗМ, БОЛІ В КРИЖАХ АБО СУСТАВАХ І Т. Д., ТО НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ. БЕЗПЛАТНО — НИНІ.

Години принятя: від 9-ої рано до до 8-ої веч. **Dr. RUSSELL,** В неділї від 10-ої рано до 2-ої попол.

176 E. Jefferson Ave. near Woodward Ave. Detroit, Mich.

Коли чоловік є хорий

то першою річию, яку він хоче знати є „де знайти доброго лїкаря".

Коли звернете свої кроки впрост до заведеня Др. Кафмана, 67 Маркет Стріт, Філядельфія, то знайдете практичних спеціялїстів за якими шукаєсьте без страти часу і гроша на инших лїкарів.

Коли його відвідаєте то зауважите, що лїкар є дуже обережний в видаваню діяґнози вашої слабости; то є, що він шукає докладно нащо Ви хорі. Його заведенє є заосмотрене в модні і докладні апарати, так що коли потреба аналізи крови, хемічної аналізи мочи, оглянення лучами Х-рей, або що иншого, то він має під рукою для Вас. При помочи тих розслідів докладного розслїдженя недуги мущин, неможливим є помилка.

Лїкар скаже Вам яка є умірковапа цїна за лїчене. Жаден чоловік не може відійти задля браку гроша. Кождий робітник може числити на поміч лїкаря, нахоли може сплачувати йому належитість тижнево або місячно, як може, а його оплата задля його великої практики є так низька, що жаден хорий не повинен обавляти ся йти до него. 21-33

Його інституція має кождий найновійший апарат до оглядання хорих: Статік, Ґальванік, Дарадік і Гай Фріквенсі Електрісіти; Озоне Інгалаторіюм, Електрік Осціллаторс, і инші модерні апарати.

ВІН ЛІЧИТЬ ВСІ НЕРВОВІ, ХРОНІЧНІ І ЗАДАВНЕНІ НЕДУГИ, ЯК: СЕРЦЯ, ЖОЛУДКА, УТРОБИ, НИРОК, ПОЗНАКИ МОЧОВІ.

Прийдіть до него і станьте здоровим.

Оглядини і порада даром.

ОПЛАТА НИЗЬКА І МЕДИЦИНИ ДАЄСЬ.

DR. CAUFFMAN, 607 MARKET STREET, Philadelphia, Pa.

ГОДИНИ: від 9-ої рано до 8-ої вечер; в неділї від 10-ої рано до 1-ої попол.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Нюйорскі Українці купили вже бондів за 30.000 долярів.

Минувшої суботи нюйорські Українці устроїли величавий похід улицями горішної части Мангатану. В поході, який почав ся з 73 улиці, взяло участь около 1.500 осіб. Перед походом в чеськім Народнім Домі при 73-тій улици відбуло ся віче. Говорили: предсідатель Української Народної Громади в Ню Йорку, п. Петро Задорецький, і о. Микола Підгорецький. На вічу розпродано бондів за 5.000 долярів. Відтак похід рушив на улицю (мимо того, що падав дощ) і перейшов 1-ою евенею до 80 улиці, відтак на евеню А. і пройшовши до 65 улиці, розвязав ся. В поході приґрала музика, женщини йшли в народних строях. Провідником походу, підчас якого несено 10 прапорів українських і 10 американських, а крім того один січовий (малиновий), був п. Іван Лазорчик. На видців похід зробив незвичайно приємне вражінє. Треба знати, що „гора міста", де відбував ся похід, „пишаєть ся" ще кацапщиною, яка тому три тижні заденцювала наш прапор яко німецький, через що тамошні Українці мали чимало клопоту. Тепер жеж ся кацапня мов гадина вилась, коли побачила не один, але аж 11 українських прапорів. Нюйорські Українці закупили вже бондів четвертої Позички Свободи за 30.000 долярів.—В Джемейці, Лонг Айленд, український комітет продав бондів за 750 долярів. Се маленька сума, але не винуватий тут комітет, бо майже всі його члени лежать хорі в ліжку.

Будуть будувати шпиталї для хорих жовнірів.

Президент низшої палати парляменту вніс проект, аби дати правительству 10,500.000 долярів на будову чотирнайцятьох нових санаторій для жовнірів, хорих на сухоти та инші недуги. Сподівають ся, що конґрес прийме сей проєкт.

Воєнні жінки в Ню Йорку.

Помічник федерального прокуратора в Ню Йорку заявив, що правительство в короткім часї зарядить острі міри для боротьби з поліандрією (многомужством), якої допускають ся деякі жінки американських жовнірів. Він каже, що викрито кілька случаїв, коли жінка жовніра, який пійшов на боєвий фронт, виходить заміж за иншого жовніра, або за двох і трох разом, хоч знає певно, що її властивий чоловік ще жиє. Такі жінки виходять заміж під зміненими іменами і люблять виходити лише за жовнірів, бо тоді, о скільки про се ніхто не довідаєть ся, вони побирають пенсії за кількох своїх мужів нараз. Правительство наложить кару на таких женщин. Їх пішлеть ся на пять літ до арешту або скажеть ся їм заплатити 5.000 долярів гривни, або обі кари разом.

Результат голосованя над прогібіцією в деяких місточках стейту Коннетікот.

У 26 місточках стейту Коннетікот відбуло ся голосованє над прогібіцією. Доси звісний вислід голосованя в 11 місточках, з яких 5 остало дальше мокрими, а 6 заявило ся за прогібіцією. Мокрими остали ся: Манчестер, Ґрісволд, Стафорд, Геддем й Еллінґтон; ухвалили замкнути в себе коршми отсї місточка: Бренфорд, Канаан, Вілінґли, Ковентри, Ню Гартфорд і Стонінґтон.

Штаб адміністратора поживи.

З днем 30. вересня б. р. в головній адміністрації поживи, у Вашінґтонї, число урядників і робітників виносило 1.653. З кінцем липня 1918 року се число виносило 1.832.

Непоправний злочинець.

Шікаґовський суд післав Джана Моррея, 68-літного старця, на пять літ до карного заведеня в Левенворт. Се вже десятий засуд сього старця, який просидів уже в криміналї 39 літ і 6 місяців і то за один і тойсамий злочин, іменно за підроблюванє гроший. Перший раз Моррея засуджено в 1882 р. Тоді він дістав 10 літ арешту і як лише скінчив кару та вийшов з арешту, почав знова підробляти гроші. Відтоді він майже ніколи не був довго на волї; лише вийшов з арешту, зараз провинив ся і пійшов знова до арешту.

Сидів в арешті 4 роки, очікуючи розправи.

По чотирох роках сидженя в арешті і по шістьох розправах найвисший апеляційний суд у Вірджінії увільнив Джеймса Кантера, оскарженого о убийство Мавди Вілсон, жінки богатого вірджінського фармера. Се убийство лучило ся в осени 1914 року. Власти арештували зараз двох братів Кантерів: Джеймса і Лютера. На першій розправі їх обох засуджено на кару смерти. Вони оба внесли відклик до апеляційного суду. Апеляційний суд відкинув засуд на Джеймса Кантера, а одобрив засуд його брата Лютера. Лютера страчено на електричнім кріслї 11. червня 1915 року, а для Джеймса заряджено нову розправу. Відбула ся і друга і трета і шеста розправа проти Джеймса Кантера і за кождим разом окружний суд накладав на Джеймса кару смерти, але Джеймс Кантер за кождим разом вносив рекурс до апеляційного суду і за кождим разом апеляційний суд відкидав вирок. Аж коли сього апеляційному судови було забогато, він зарядив залишити усю справу і випустити Джеймса Кантера на волю. І тепер Джеймс Кантер вийшов на волю, просидївши дурно чотири роки в арешті, хоч на таку кару ніхто його не засуджував.

Доходи великих спілок зменьшають ся.

Квартальний звіт Лакавана Стіл Компанії виказує, що за липень, серпень і вересень 1918 року компанія мала 1,932.085 долярів чистого доходу, в порівнаню до 4,247.146 долярів за тойсам період в 1917 році. За перших девять місяців 1918 року чистий дохід компанії виносив 6,991.376 долярів, а дохід за перших девять місяців 1917 року виносив 12,749.219 долярів. За перших девять місяців 19 року компанія заплатила вже 11,250.000 долярів, а податок за цілий 1917 рік виносив лише 7,267.792 долари.

Один чоловік оперує трамваєм.

В Йонкерс, Ню Йорк, введено в житє нову ситему опорованя трамваями. Полягає вона на тім, що один чоловік є заразом моторманом і кондуктором.

Німецька ґазета в Шікаґо починає знова виходити.

„Іллинойс Штатс-Цайтунґ", найстарша німецька ґазета в Іллинойс, яку недавно видавці перестали видавати, почала знова виходити в Шікаґо.

Щасливе чи нещасливе число?

В Блайтвіл, Арканзо, в родині Карла Робертсона вродив ся 13. вересня хлопець, який важив 13 фунтів і який є з ряду 13-тою дитиною в родині. Дитина чуєть ся досить щасливою, хоч на її долю випало аж три „нещасливі" тринайцятки...

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Сим подаєть ся до загального відома, що 154 відділ У. Н. Союза, в Бейкертон, Па., зістав з днем 4. жовтня 1918 р., згідно з §243 і 244 статута У. Н. Союза, суспендований з членства за незаплачене приписаної належитости за місяць вересень 1918 року. Коли місцевий уряд згаданого відділу не застосуєть ся до § 252, то по упливі приписаного часу на підставі § 253 буде виключений з членства У. Н. Союза в Америці, а члени згаданого відділу утратять всяке право до членських користий, приписаних статутом У. Н. Союза. Поодинокі члени суспендованого відділу, коли хотять відзискати членське право, зволять зголоситись до головного уряду У. Н. Союза в Америці в протягу місяця жовтня 1918 р. на адресу головного рекордового секретаря.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 14 жовтня 1918.

К. Кирчів, гол. предс.
С. Милянович, г. рек. секр.

ПОЗІР БРУКЛИН І ОКОЛИЦЯ!

Заходом Тов. Слівацького „Боян" в Брукліні, Н. Й.
відограєть ся пораз другий
В НЕДІЛЮ, 20. ЖОВТНЯ 1918
в гали церковній при 162 Норт 5-та улиця

ХТО ВИНЕН
драма в трох діях
— і —
ВИВОРОЖИДА
комедія в однім акті.

Виступати в ролях будуть слідуючі аматори: Андрей Цюпа, Марія Поваліньска, Анаст. Рубінівна, Йосиф Шишоряк, Гавриїл Лукач, Петро Свидінський, Іван Флінта і І. Пачковський.
Режісер і упр. хорів. п. Стеф. Яґелло.
Початок о годині 6-тій вечером.
ВСТУП 25 ЦНТ.
Зогляду що сї представленя суть дуже цікаві і поучаючі, просить ся о як найчисленнійшу участь всіх Українців і Українок. — Комітет. 123-24